

NOVUM

MUZEUM JINDŘICHOHRADECKA únor 2007

Ohlédnutí za rokem 2006

Rok 2006 byl pro jindřichohradecké muzeum úspěšným rokem. V obou jeho organizačních jednotkách, tj. na provozně ekonomickém a na odborném úseku, bylo dosaženo úspěšných výsledků.

Na provozně ekonomickém úseku byla zaznamenána po dvou letech slabších výsledků opět návštěvnost přes 70 tisíc osob. Celkovou návštěvností kolem 73 tisíc patří muzeum ve své kategorii k nejúspěšnějším muzeím v České republice. Z rozboru návštěvnosti za poslední tři roky vyplývá však pro muzeum jeden nepřijemný poznatek. Patrně více než kdykoliv ve své dosavadní historii bude návštěvnost muzea v budoucnu významně podléhat vlivům počasí, tedy faktoru, který nemůžeme nijak ovlivnit.

I v uplynulém roce totiž extrémní počasí výrazně ovlivnilo návštěvnost muzea, a to v červenci, kdy bylo dosaženo nejnižší návštěvnosti za posledních 15 let, kdy je vedena statistika návštěvnosti po jednotlivých měsících.

Muzeum je již dlouhodobě dosti velkým stavebníkem (zda se jedná o dobrou tradici, je ovšem otázka). Stavební práce probíhaly v jezuitském semináři, který je ve vlastnictví Města Jindřichův Hradec, a v minoritském klášteře, který patří Jihočeskému kraji.

V jezuitském semináři město zajistilo opravu kamenné dlažby v atriu, výmalbu chodby ve 2. nadzemním podlaží a vybourání všech vnitřních stavebních konstrukcí ve sklepech pod západním křídlem. Dlažba v atriu byla v některých úsecích již v tak špatném stavu, že znamenala pro návštěvníky i pracovníky muzea riziko úrazu. Zejména za tento počet patří městu poděkování. Všechny tyto práce provedla v dobré kvalitě Stavební firma Beneš Jindřichův Hradec s.r.o.

Největší část stavební činnosti se odehrála v minoritském klášteře. Na začátku uplynulého roku zřizovatel muzea Jihočeský kraj provedl výběrové řízení na zhotovitele dokončení rekonstrukce západního křídla klášteře. Výběrové řízení vyhrála firma Hora s.r.o. z Tábora, která neprodleně začala s pracemi. V průběhu roku se podařilo vybudovat v podkroví severního křídla klášteře dva nové depozitáře a v patře tohoto křídla sociální zázemí. Vzhledem k tomu, že přízemí bylo opraveno již v minulých letech, byla v uplynulém roce dokončena rekonstrukce celého severního křídla. V západním křídle byly v patře vybourány vnitřní stavební konstrukce a osazeny ocelové konstrukce, které budou přenášet svislé tlaky nových vnitřních stavebních konstrukcí do obvodových zdí. Hlavním účelem těchto prací bylo odlehčení kleneb ve špitálních sálech



Slavnostní zahájení „Jubilejní výstavy Václava Švarce“

v přízemí, které byly značně staticky přetíženy. U pat kleneb uložených na kamenné pilíře v sálech se jednalo o 4 až 5 násobné překročení normy dané příslušnými stavebními předpisy. Dále byla provedena nová podlaha v podkroví, na které byla vystavěna nová plynová kotelná. Na práce v minoritském klášteře přispělo z Programu záchrany architektonického dědictví ČR Ministerstvo kultury ČR částkou 925 000,- Kč.

Na střechu hlavní lodi kostela sv. Jana Křtitele nechalo muzeum osadit atypové protisněhové zábrany, které vyrobil a instaloval pan Stanislav Sládek z Jindřichova Hradce. Neměla by se tak opakovat situace z minulých zim, kdy laviny zledovatělého sněhu padající z kostela ohrožovaly chodce a domy v okolí. Podkroví kostela muzeum nechalo očistit od stavebního hmyzu z prací provedených v 70. až 80. letech minulého století, který umožňoval napadení krovové konstrukce dřevokaznými houbami.

Na veřejnosti muzeum reprezentuje zejména jeho odborný úsek. V uplynulém roce se pracovníkům tohoto úseku podařilo realizovat několik veřejnosti dobře přijatých akcí. Z výstav je nutno zmínit výstavu „Kdo si hraje, nezlobí“, výtvarné výstavy „Obrazy Bedřicha Budila“ a „Jubilejní výstava Václava Švarce“, které byly zaměřeny na tvorbu významných jindřichohradeckých malířů, a výstavu „Stromečku, ustroj se!“.

Nejúspěšnější výstava „Kdo si hraje, nezlobí“ byla instalována ve výstavní síni Ve Svatojánské. Představila veřejnosti vývoj hraček od poloviny 19. století do druhé poloviny 20. století. Hračky byly doplněny hernou pro děti. Výstava se stala nejnavštěvenější akcí muzea za celý rok 2006 a kurátory výstavy zejména potěšilo, že na výstavu chodili ve značném počtu ti, pro které byla určena, to je maminky s malými dětmi.

Publikační činnost v uplynulém roce byla ve srovnání s minulými roky poněkud skromnější. Vedle běžných propagačních materiálů a muzejního měsíčníku Novum vydalo muzeum 17. svazek „Jindřichohradeckého vlastivědného sborníku“ a vystihovací Lodhérovský betlém.

Zkulturně vzdělávacích akcí lze uvést ještě koncerty v kostele sv. Jana Křtitele. Tradičně muzeum uspořádalo adventní koncerty se soubory TRUMPET TUNE a Smetana. Muzeum pokračovalo v čerstvě založené tradici pořádání nočních varhanních koncertů u příležitosti Mezinárodního dne muzeí. V loňském roce byl koncert kromě volné prohlídky kostela sv. Jana Křtitele a minoritského kláštera doplněn o divadelní vystoupení několika členů divadelního souboru Jablonský, v jehož závěru byla k soše sv. Rocha na hlavním oltáři vrácena plastika psa jakožto světcův atribut.

Muzeum existuje především jako instituce sbírající a opečovávací hmotné doklady vývoje lidské společnosti. I v této oblasti činnosti, která je sice pro muzeum přímo konstitutivní, ale kterou veřejnost příliš nevidí a mnohdy ani nechápe, bylo v uplynulém roce dosaženo pěkných výsledků. Do sbírky muzea přibýlo přibližně 1570 sbírkových předmětů. Je potěšitelné, že mezi těmito přírůstky byly i velmi hodnotné dary, jako například kompletní zařízení kolářské dílny z 19. století, soubor medailí z pozůstalosti po jindřichohradeckém sportovci J. Laškoví (Krausovi), soubor 150 grafických listů od malíře A. Málka a medaile udělená M. Hoppe-Teinitzerové za gobelín vyrobený pro Karolinum. Za všechny dary, i ty zde neuvedené, muzeum svým příznivcům děkuje.

Z archeologických výzkumů byl nejvýznamnější výzkum nám T. G. Masaryka v Jindřichově Hradci. Přinesl důležité poznatky o podobě středověkého opevnění města, které byly poprvé v historii muzea zdokumentovány 3D metodou. Výsledky výzkumu budou veřejnosti představeny samostatnou výstavou v letošním roce.

Muzeum děkuje zřizovateli, Jihočeskému kraji, za účinnou podporu a Městu Jindřichův Hradec a všem svým příznivcům za pomoc v uplynulém roce.

Jaroslav Pikal
ředitel muzea

Novinky v muzejních sbírkách

Díl II. Depozitář řemesel a cechů

Fond řemesel skrývá ve svých depozitářích nejrozličnější předměty týkající se historie řemeslné a cechovní výroby, a to především z jindřichohradeckého regionu. Vedle cechovních památek, jako jsou například cechovní poháry, truhlice, svícný a fěrule, jsou to především nástroje a výrobky místních řemeslníků. K zajímavým patří například zařízení dílen ševcovských, krejčovských, koželužských, kovářských, tkalcovských nebo truhlářských.

Jednou z nejcelistvějších akvizic, která byla v poslední době získána, je zařízení kolářské dílny pana Jaroslava Javůrka z Mirochova, který je posledním nositelem dlouholeté kolářské tradiční výroby, která v jeho rodině vždy přecházela z otce na syna.



Dříve býval kolář téměř v každé vesnici, neboť jeho umění bylo v obci nepostradatelné. Kolářské řemeslo se zabývalo zhotovováním dřevěných součástí pro vozy, kočáry a hospodářské náčiní. Byly to především pluhy, válce, trakaře, násady na nářadí, hrábě a další. Na kolářské práce se používalo houževnaté dřevo. Takové, které moc nepraskalo a bylo hodně odolné při velké námaze, zátěži a při nárazech. Koláři proto používali hlav-

ně jasany a jilmy. Často vyráběli oblé součásti – blatníky a vyklenutí koreb na kočáry, sáně či kola. Dřevo k tomuto účelu koláři ohýbali nebo vyřezávali z rovných piken. Vyřezané oblouky nebyly ale tak pevné jako ty ohnuté. Dřevo se proto ohýbalo a to tak, že se navlhčilo houbou a přidržel o ohni.

Darem pana Javůrka muzeum získalo téměř kompletní zařízení a část produkce kolářské dílny, jejíž počátky sahají již do počátku 19. století. Vedle velkých strojů jako jsou soustruh (draksl) a upínací stolice (štok) to byly především různé typy vrtáků a nebožeží, hoblíků, kružídel, dlátek a poříží. Velmi cenné bylo především to, že každý nástroj a práce s ním byla panem Javůrkem podrobně popsána a pracovníky muzea zdokumentována, takže bude v budoucnu možné výstavním způsobem představit již téměř zapomenuté tradiční řemeslo kolářské. Před tím bude samozřejmě nutné většinu získaných exponátů podrobit důkladnému restaurování, při němž dojde k ožáření a očištění exponátů, k doplnění chybějících segmentů a zakonzervování.

Díky tomuto počtu tak „navěky“ zůstane dříve tak běžné řemeslo kolářů zachováno také pro následující generace.

Alexandra Zvonařová

Zprávy:

Jindřichohradecké muzeum oznamuje všem svým návštěvníkům, že expozice muzea, kostel sv. Jana Křtitele s bývalým minoritským klášterem i městská vyhlídková věž jsou až do konce března pro veřejnost uzavřeny.

Po tuto dobu relativního klidu se odborní pracovníci muzea věnují především práci se sbírkami, údržbě všech expozic, inovaci reklamních panelů, a dalším přípravám na nadcházející návštěvní sezónu.

Knihovna Muzea Jindřichohradecka je pro veřejnost otevřena vždy v pondělí a ve středu od 12.30 - 15.30 hodin (návštěvu je možné také předem telefonicky objednat u PhDr. Štěpánky Běhalové, PhD.).

V uplynulém roce 2006 navštívilo jindřichohradecké muzeum, kostel sv. Jana Křtitele s areálem bývalého minoritského kláštera a městskou vyhlídkovou věž **celkem 72 345 osob**.

Během prvé poloviny ledna 2007 muzeum dokončilo další etapu průzkumu dna rybníka Svět v Třeboni, který provádí od roku 2000 následně po výloveh. Poznatky z prosince 2006 a začátku letošního roku přinesly nové poznatky o existenci původního Svinenského předměstí. Během výzkumu jsme s externím spolupracovníkem muzea M. Kajerem objevili základy dřevěné podlahy původního pozděgotického domu, soubor fragmentů užitkové keramiky a řadu zajímavých kovových artefaktů z 15./16. století.

Spolek Přátel starého Jindřichova Hradce a jindřichohradecké muzeum Vás srdečně zvou na **jednání valné hromady**, které se koná tradičně druhé pondělí v měsíci, tj. **12. února 2007 od 18.30 hodin** v konferenčním sále muzea ve Štítného ulici. Valná hromada bude spojena s **přednáškou PaedDr. Františka Fürbacha** nazvanou „**Jindřichův Hradec před sto lety - rok 1907**“.

Klub historie letectví a jindřichohradecké muzeum připravilo v konferenčním sále výstavu „**Súhaň ohnivých nocí aneb čs. váleční letci v řadách 68. stíhací perutě**“. Vystaveny jsou dobové exponáty ze sbírek Muzea Jindřichohradecka získané z pozůstalosti plk. let. v. v. Vladimíra Cupáka radaroperátora čs. letky 68. stíhací perutě. Prohlídka výstavy bude možná pouze na objednávku (tel. 384 363 661) a výstava potrvá do 3. června 2007.

Během měsíce února vyjde již **18. svazek „Vlastivědného sborníku Dačicka, Jindřichohradecka a Třeboňska (Jindřichohradecký vlastivědný sborník)“**. Další svazek opět přinese řadu zajímavých studií, článků a výročí. Zájemci si ho budou moci v březnu zakoupit v pracovnách Muzea Jindřichohradecka (Štítného ulice) a od dubna v pokladně muzea.

NOVUM – měsíční zpravodaj Muzea Jindřichohradecka Ročník XVI. 2/2007

Odpovědný redaktor: PhDr. Jaroslav Pikal Registrační značka MK ČR 11673

Výkonný redaktor: Blanka Vaňková www.muzeumesnet.cz

Adresa: Muzeum Jindřichohradecka, Balbínovo nám. 19/I, 377 01 Jindřichův Hradec

Telefon: 384 363 660, 384 363 661 Fax: 384 361 576 E-mail: muzeum@esnet.cz